

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Číslo 396

Září 1989

Nová vlna nespokojenosti v Československu

Prohlášení: "NĚKOLIK VĚT"

První měsíce roku 1989 znovu a jasně ukázaly, že i když se současné československé vedení velmi často zaklíná slovy "PŘESTAVBA" a "DEMOKRATIZACE", ve skutečnosti se dost zoufale vzpírá všemu, co demokracii vytváří, nebo co ji aspoň vzdáleně připomíná.

Petice a iniciativy občanů, které samo nezorganizovalo, odmítá jako nátlakové akce, odlišné politické názory odsuzuje jako antisocialistické a nepřátelské, pokojná lidová shromáždění rozhání, do přípravy nových zákonů nedovoluje veřejnosti mluvit.

Tytéž měsíce však zároveň ukázaly, že občanská veřejnost se už vymaňuje z letargie a že stále více lidí má odvahu veřejně projevit svou touhu po společenských změnách. Pohyb ve společnosti se tak začíná stále povážlivěji srážet s nehybností moci, roste společenské napětí a začíná hrozit nebezpečí otevřené krize. Takovou krizi si nikdo z nás nepřeje.

Proto vyzýváme vedení naší země, aby pochopilo, že nadešel čas ke skutečným a důkladným systémovým změnám a že tyto změny jsou možné a mohou mít úspěch jen tehdy, bude-li jim předcházet vskutku svobodná a demokratická diskuse.

Prvním krokem k jakýmkoli smysluplným změnám — novou ústavou počínaje a ekonomickou reformou konče — musí být tedy zásadní změna společenského klimatu v naší zemi, do kterého se musí vrátit duch svobody, důvěry, tolerance a plurality.

Podle našeho názoru je k tomu třeba:

1. ...aby byli okamžitě propuštěni všichni političtí vězni.
2. ...aby přestala být omezována svoboda shromažďovací.
3. ...aby přestaly být kriminalisovány a pronásledovány různé nezávislé iniciativy a začaly být konečně chápány vládou jako to, čím v očích veřejnosti už dávno jsou. Totiž jako přirozená součást veřejného života a legitimní výraz jeho různotvárnosti. Zároveň by neměly být kladeny překážky vznikání nových občanských hnutí, včetně nezávislých odborů, svazů a spolků.
4. ...aby byly sdělovací prostředky i veškerá kulturní činnost zbaveny všech forem politické manipulace a předběžné i následné skryté cenzury a otevřeny svobodné výměně názorů. A aby byly legalizovány sdělovací prostředky, působící nezávisle na oficiálních strukturách.

5. ...aby byly respektovány oprávněné požadavky všech věřících občanů.
6. ...aby byly všechny chystané i uskutečňované projekty, které mají natrvalo změnit životní prostředí v naší zemi a předurčit tak život budoucích generací, neodkladně předloženy k nestrannému posouzení odborníkům i veřejnosti.
7. ...aby byla zahájena svobodná diskuse nejen o 50-tých letech, ale i o "Pražském jaru", invazi pěti států Varšavské smlouvy a následné normalisaci.

Je smutné, že zatímco v některých zemích, jejichž vojska tehdy do československého vývoje zasáhly, se dnes už o tomto tématu začíná věcně diskutovat, u nás je to stále ještě velké tabu a to jen proto, aby nemuseli odstoupit ti lidé z politického a státního vedení, kteří jsou odpovědní za 20-ti leté upadání všech oblastí společenského života u nás.

Každý, kdo souhlasí s tímto stanoviskem, může je podpořit svým podpisem.

Vládu vyzýváme, aby s ním nenaložila tak, jak je dosud zvyklá s nepohodlnými názory nakládat. Zasadila by tímto osudnou ránu nadějím, jimiž jsme vedeni — totiž nadějím na skutečný dialog, jako jediné možné východisko ze slepé uličky, v níž se dnes Československo nalézá.

Podpisy je možno předávat či zasílat dosavadním signatářům, anebo na tyto adresy:

Stanislav Devátý, Revoluční 312/1285, 760 01 Gottwaldov

Václav Havel, Engelsovo nábřeží 78, 120 00, Praha 2

Jiří Křížan, Navrátilova 16, 110 00, Praha 1

Saša Vondra, Trojanova 1, 120 00, Praha 2

Tato petice byla 29. června odevzdána ČTK a dalším sdělovacím prostředkům a agenturám.

Pod petici "NĚKOLIK VĚT" se zatím podepsalo asi 3.000 lidí z nejrůznějších oborů lidské činnosti. Vedle známých osobností z kulturního života — herců, zpěváků, sochařů a malířů — se k petici připojilo i mnoho bývalých politiků, lékařů, vědců, techniků, dělníků a dokonce i kolektiv příslušníků VB. Petice je stále otevřena k podpisování.

Tato Petice byla předána soukromě Věstníku, ale současně byla potvrzená Infochem.

Prosíme oznamte včas
změnu adresy

VESTNIK

September 1989

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$5.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - O. Kovar

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telephone: 656-1117

VĚSTNÍK

Září 1989

Organ Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$5.00 - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - O. Kovářová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon: 656-1117

ČESKÝ ŠLECHTIC

František Schwarzenberg

Z vyprávění Františka Schwarzenberga, z archivních materiálů, dokumentů, svědeckví pamětníků a schwarzenberského archivu zpracoval

VLADIMÍR ŠKUTINA

Několik výňatků z knihy "Český šlechtic"

ZAČÁTEK ŽIVOTAPŘÍBĚHU

"Narodil jsem se na pondělí velikonoční dne 24. března 1913 v Praze v Rohanském paláci v Karmelitské ulici na Malé Straně. Křtěn jsem byl doma — ale úvod jsem měl hned naproti Rohanskému paláci u Panny Marie Vítězné. Při té příležitosti sundali zázračnou sošku Pražského Jezulátka Bambino di Praga (kterou do Čech přivezla roku 1628 má prabába Polyxéna z Lobkowicz, po matce Pernštejnová, a darovala ji karmelitánům). Takže jsem "dotýkané dítě".

Vyrůstal jsem na Orlíku, v Čičmelicích a v Praze, kde jsme až do konce první války bydlívali v Clam-Gallasově paláci na Starém Městě. V "piano noble". Vždycky v zimě. Clam-Gallasův palác byl původně určen matce jako část

dědictví po jejím otci, mém dědečkovi Clam-Gallasovi. Nějaký čas jsme každoročně trávili v Tochovicích u našeho prastrýce Bedřicha, kde nás teta Christina nezřízeně hýčkala. (Strýc Bedřich byl našim spoluporučníkem.) Když jsme stonali a nesměli ven, tak nám teta objednala odkudsi z Turnovska bednu písku a my jsme hledali české granáty. Na jaře jsme bývali tři-čtyři týdny v Kostelci nad Orlicí u Kinských. František Kinský byl sice bratrem mé babičky, ale pro věkový rozdíl kosteleckých sourozenců byly jeho děti v našem věku... ačkoliv byli bratrance mého otce. Na Kostelec vzpomínám s velkou láskou, protože jsem tam byl konečně ve skupině dětí svého věku. Bratr Karel byl již od dětství "starým člověkem" — vědec a historik ve svých zájmech. Tak vlastně jen Žofínka, Bedřich-Karel, Alfy, Josef a František-Antonín byli jedině mladí v okruhu mých známých.

Někdy jsme jezdili k dědečkovi a babičce Clam-Gallas do Frýdlantu či Grafensteinu, a to ovšem byl úplný ráj.

Když se naše matka znovu provdala (7. června 1921) za Zdenko Radslava hraběte Kinského, tak jsme žili jako cikáni; každou chvíli jinde. Naše matka nás nikde nechťela nechat samotné jen s gubernátorem, a tak jsme furt vandrovali.

Obora u Chlumce nad Cidlinou, to byl vskutku koňský ráj. Když pak otčím Zdenko Radslav Kinský zdědil po svém bratrovi Chlumec, tak jsme také jezdili do zámku Karlova Koruna.

Pak také do Žďáru — to bylo dědictví mé matky po Dietrichsteinech a Clam-Gallasech.

Když mi po maturitě v roce 1931 zakoupili Nalžovice, jezdil jsem hlavně tam. Nalžovice mi připadaly jako Havranice u J. M. Plojehara. To už jsme málo jezdili do Tochovic a do Kostelce. Leda na návštěvu."

"V Rohanském paláci jsem se narodil proto, že to měl otec blízko do úřadu místodržitelství. Rohanové se po Francouzské revoluci rozštěpili — jedna větce zůstala ve Francii a druhá přišla do Čech. Ale přinesla si velké bohatství. Postavili si palác v Karmelitské a Sychrov u Turnova. My s nimi nebyli přímo příbuzní. Ale na severu Čech blízce sousedé a přátelé Clam-Gallasů. Starý Rohan, řečený Arcirohan, byl velice blízký přítel mého prapradědka — jezdil na Orlík a pak docházelo k všelijakým sňatkům — vlastně to všechno byla jedna velká rodina. A protože ještě nebylo přestavěno první patro Clam-Gallasova paláce, bydleli naši v Rohanském paláci.

Palác patřil mému dědečkovi Clam-Gallasovi, který měl sedm dcer a žádného syna. Matka se vdávala první — a za někoho do Čech. Ostatní dcery se pak provdaly až později. Dědeček si proto představoval, že při dělení majetku zůstane pražský palác mé matce. Z toho důvodu se v 1. poschodí

zařizovalo bydlení pro naši rodinu. A tam jsme v zimě přebývali. Kromě toho ke Clam-Gallasově paláci patřil i rohový dům naproti v Husově ulici — roh Karlovy.” František ukázal na obrázek na stěně svého pokoje v Unzmarkt. “Po Valdštejnově zavraždění v Chebu dostal po Kinských tento palác Gallas — po Valdštejnovi Frýdlant. Když to chtěl Jan Václav Gallas přestavět do barokní formy, chtěl mít odstup a začal vykupovat okolní domy. Taky ten rohový. Jenže pak mu prý řekli, že když to zbourá, bude muset na věky platit městu zastavovací poplatek. Tak to nechal a jen v 2. poschodí ukousl kus domu, aby mu to neclonio ve výhledu z jeho pracovny. To udělal můj praděd Clam-Gallas, ten generál, co byl vždycky bit. Takže dole románské základy, nahoře ukousnutý kus 2. poschodí. Tam jsme pak po válce s matkou taky bydlívali. Matka tam bydlívala ještě s druhým manželem Kinským a potom jsem tak bydlel já — jako student a po svatbě s Amálií až do konce.”

František má na památku ještě klíč od tohoto domu z roku 1948, když naposledy opouštěli Prahu. Klíč visí pod obrázkem paláce v Unzmarkt.

“Pořád jsme se někam stěhovali. V Chlumci jsem měl stále rajtky, protože tam se nejvíc jezdilo na koni. Kinští byli koňáři. Na Orlíku jsem měl loveckou uniformu — tak řečený schwarzenberský modrák. Schwarzenberská uniforma je hnědá se zelenými výložkami. Všechny lesácké školy to pak nosily — písecká třeba je nejznámější. To je schwarzenberská lesácká uniforma. My na Orlíku sekundogenitura měla tmavomodrou. Říkalo se jí modrák. A můj famulus Cajthaml, předobraz Švejka, se vždycky ptával, jestli si chci vzít hnědý modrák nebo modrý modrák. Pro něho myslivecká uniforma byl modrák.

Ale doma — doma jsem se cítil na Orlíku. Byl jsem orlický Schwarzenberg. A potom ten krátký čas v Nařovčích. A samozřejmě v Praze.”

AMERICKÁ ANABÁZE

Život českého šlechtice v americkém exilu

“Když život náš je v půli s cestou svou,” napsal Dante ve svých 35 letech. Přesně tolik bylo Františku Schwarzenbergovi, když zvolil exil — život ve svobodném světě, jen s mlhavou nadějí na návrat domů.

Přijal nabídku Loyolovy university v Chicagu, aby tam přednášel politické vědy. A strávil tam víc než 30 let.

Učil velice rád. Jako první zavedl kursy o zemích mezi “železnou” oponou a Sovětským svazem, protože tehdy studenti neměli ani potuchy, že země ve střední a východní Evropě žijí pod komunistickou diktaturou a že speciálně Československo je země s dlouhou demokratickou tradicí.

Studenti měli Františka rádi, nebyl pro ně Bohem daný nepřítel, jemuž je třeba provádět schválnosti a zlomyslnosti jako leckdy v Evropě. Stal se jejich starším rádcem a přítelem — důvěrníkem, na něhož se obraceli s naprosto soukromými trampotami.

I s kolegy našel vzájemnou důvěru a jeden profesor na otázku, jak to, že se u nich na katedře nehádají, odpověděl:

“Což o to, my bychom se hádali. Ale copak můžeme, když tam s námi sedí ten Schwarzenberg...”

Tento most mezi lidmi si František Schwarzenberg vytvořil i mezi našimi lidmi, mezi emigranty i krajany. Od samého založení patřil mezi nejagilnější členy čs. Společnosti

pro vědy a umění, kde byl jeden čas i předsedou. Pracoval v Radě svobodného Československa, ale nejvíc energie věnoval Československé národní radě americké, která reprezentuje jeden a půl miliónu občanů Spojených států českého a slovenského původu před Kongresem a vládou Spojených států. Když někdo přijde jako emigrant a mluví andělskými jazyky, každý americký politik se zeptá: “A kolikpak máte voličů?” Jako representant Čs. národní rady americké je autoritou. A touto autoritou před volenými zástupci Spojených států byl také František Schwarzenberg.

Vlasta Vrázová

FRANTIŠEK SCHWARZENBERG MEZI NÁMI

Přijel do Chicaga s rodinou, ženou Amálkou a s malými dětmi: Ludmilou a Isabelkou (syn Jan se narodil teprve později — již v Americe) — v době velkého přílivu uprchlíků z Československa po puči r. 1948. Přijel neokázale za živobytím, tak jako ostatní, a bez finančních prostředků. Doma byl připraven o všechno. Do doby komunistického převratu byl čs. diplomatickým zástupcem u Vatikánu v Římě, kde přirozeně resignoval a zavřel za sebou dveře, opouštěje nejen kariéru a domov, ale i naději zůstat nadále ve službách své vlasti.

V Chicagu se hlásil hned u krajanů, ale přijel do nejhorší doby; nejen hospodářské, ale i morálně rozvrácené. Po válce nejsilnější krajanská organizace “České národní sdružení” se rozpadla, poněvadž předseda se svými přívrženci sloužil Fierlingerovi a hlasitě tvrdili, že se “v Československu nic nestalo”. Toto rozpolcení sahalo hluboko, takže Československá národní rada americká se musela úplně zreorganizovat, aby na sebe převzala i úkoly Sdružení. Krajanské schůze bývaly bouřlivé; několik křiklounů stačilo odradit slušné členy, kteří se vyhýbali hádkám a raději zůstali doma. I mezi antikomunistickými krajany a nově přichozími byly vážné rozpory; jeden druhému si měli co vytýkat. Uprchlíci si představovali Ameriku docela jinak, chtěli, aby byla bojovná a vytýkali zdejší unaveným a zklamaným národním pracovníkům, že nejsou dost průbojní. Neznali poměrů, přece jenom radili, jak by se to mělo dělat. Starokrajané na to odpovídali: “Jak to, že jste doma nebyli chytřejší? Potom, jak jste to prohráli, nemáte nám co vytýkat!” Smutné bylo, že mnozí krajané si dlouho neuvědomovali rozsah tragedie celého národa, namlouvali si, že ztráty se týkají jen těch bohatých.

Do této nešťastné doby přijel Schwarzenberg, do poměrů úplně mu cizích. Měl to horší, že schwarzenberský rod měl silnou katolickou minulost a mnozí starokrajané byli svobodáři.

Svědčí to o velkém diplomatickém nadání Františka Schwarzenberga, mluví to o jeho shovívavosti k lidským slabostem, jeho pochopení lidských vztahů, o jeho zanicení pro pravdu a slušné jednání, že čestně obstál. Nebylo to vítězství snadné, ale o to pevnější.

Hned po svém příjezdu se zúčastnil akcí exilových i krajanských, zprvu jako pozorovatel. Nevynechal jediné příležitosti, aby svou přítomností dal najevo, kde stojí. Nastěhoval se s rodinou do skromného bytu a na katolické universitě Loyola začínal novou kariéru profesora politických věd.

Mnozí uprchlíci měli těžké začátky, hospodářské poměry byly mnohem horší než v roce 1968, kdy se přihnala druhá

vlna uprchlíků. Není tedy divu, že bylo slyšet mnoho stesků od postižených — o jaký majetek, rodný dům, živnost, velkostatek atd. byli doma připraveni. Od Františka a Amálky Schwarzenbergových se nikdy neslyšela ani zmínka o pražském paláci, Orlíku, o panství lesů a statků. Nikdy se slovem nezminili o rodovém ztraceném jmění Schwarzenbergů a Lobkowiců. Když František vzpomínal, bylo to na krásu české země, jak nezapomenutelné bylo plavit se kanoí pod hradem Zvíkovem a po Lužnici. Český jih obzvláště miluje, pak jižní Moravu, kam si přivezl nevěstu, aby oslavovali svoje manželství zpěvem, tancem a radostí s vesničany v národních krojích.

V Chicagu se František hned zapojil do všech akcí — např. manifestací "Porobených národů", kdy chodil v průvodu městem za Československo s ostatními etnickými organizacemi, a protestních demonstrací v srpnu 1968 proti okupaci Československa.

Byl přirozeně činný v amerických organizacích — například "Council of Foreign Relations". Využil starých známostí z Evropy a stýkal se s diplomatickým sborem v Chicagu. Netrvalo dlouho a měl dobré, přátelské styky na "zlatém pobřeží". Našel si tam přátele ne proto, že měli milióny, ale že to byli lidé vzdělaní a že byli mezi nimi milovníci hudby. Schwarzenbergovi byli zvaní na všechny hudební a umělecké události. I když se např. dobře znal se známou ředitelkou chicagské opery Carol Fox, nikdy s námi o těchto stycích nemluvil; jen namátkou utrousil poznámku, že byl družbou Sargent Shriverovi, když se ženil s Eunice Kennedy, sestrou budoucího presidenta Spojených států. Jeho přítelem byl Adlai Stevenson, proslulý svým intelektem, vzácným vtipem a řečnickým nadáním. S ním Schwarzenberg sdílel naděje a víru v budoucnost malých národů. Stevenson prohrál sice dvakrát presidentské volby, ale vynikal pak ve Spojených státech.

* * *

Osobně mě skrytě bavilo, jak se Schwarzenberg asi vyjímal v této společnosti se svým vozidlem. Měl během onoho čtvrtstoletí několik aut a všechna vynikala stářím. Na nové auto se nezmohl a jeho český opravář vždy kroutil hlavou "kam si pro to chodí". Představovala jsem si v duchu, jak s klidnou samozřejmostí parkuje svou rachotinu vedle něčí mercedesky. Vůbec mu však přitom nevadilo, že nemá ani na cadillac.

Jezdívá do Washingtonu, aby udržoval staré známosti a navazoval nové na státním departmentu a mezi diplomaty. Když se vrátil domů, s úsměvem prostě poznamenal: "Tak jsem měl možnost jim připomenout Československo."

Jak na nás působil? Jaký byl jeho vliv? Ponenáhlu, s nevyčerpatelnou trpělivostí sblížoval katolíky a nekatolíky, takže když přijel do Chicaga pražský arcibiskup Beran, vítali jsme ho všichni společně a radostně. Arcibiskup byl dojat naší jednotností a zmiňoval se o tom pokaždé, když se mluvílo o Chicagu. Zásahu o zdejší pocty, věnované arcibiskupovi Beranovi, má v první řadě Schwarzenberg — od přivítání starostou města Chicaga R. Daleyem na letišti až po vyznamenání čestným doktorátem na Loyola-universitě.

Vliv se nedá zvážít ani odhadnout, ale je samozřejmé, že dlouholetý pobyt manželů Schwarzenbergových mezi námi byl dobrý a významný. Nebylo žádných předsudků, byli to prostě "naš František a Amálka", a tu je třeba poukázat, jak se manželé ve všem krásně doplňovali. Amálka našťastí umí hospodařit a Františka finance vůbec nezajímají. Byl v stavu

jít z domu bez dolaru v kapse. V tom ohledu Amálka nad ním bdí a ostatně ve všem při něm vždy věrně stojí a ve všem jej podporuje. Těžíme z jejich zdejšího pobytu dodnes a časem vzpomínáme na oba.

* * *

Po všechna léta v Československé národní radě americké, kde měl na starosti zahraniční záležitosti, učil nás svým příkladem, jak působit na vládní úřady, jak formulovat dopisy a memoranda presidentu Spojených států, jak psát senátorům a členům kongresu. Potrpí si na formu, jasnost a přesné vyjádření. Psal všechny deklarace pro krajanskou veřejnost, k 28. říjnu, k 6. březnu, všechny veřejné projevy za Radu, ale trval na tom, aby předsednictvo rozhodovalo o přesném znění. Neváhal jet v noci daleko za námi pro souhlas a podpis.

Dlouhých, živých debat na schůzích se nezúčastňoval. Zprvu jsem ho podezřívala z nezájmu, než jsem si konečně uvědomila, že mu neujde jediné slovo debaty, že přemýšlí a uvažuje, a že až všeobecné povídání ustane, přednese nám věcně stylizované rozluštění problému. Obvykle každý s úlevou s jeho názorem souhlasil. Někdy se mi zdálo, že ustupuje, že není dost bojovný; pak jsem se ale přesvědčila, že to nebyl nedostatek odvahy, bojovnosti, ale že uznal dobu za nevhodnou; k problému se však vracel, neustoupil a nakonec své stanovisko, o kterém byl přesvědčen, že je správné, prosadil.

* * *

Předpokládám, že americkým studentům imponoval. Už tím, že ignoroval titul prince, velice však dbal na vystupování gentlemana. Vyučoval v nešťastných bouřlivých letech šedesátých, kdy to na amerických školách vřelo. Byla to vzpoura mladých proti všemu a nikdo z buřičů si neuvědomoval, jak přitom slouží Moskvě. Studenti obsadili třídy i budovy, začali ničit majetek, chtěli diktovat ve všem, i co se má vyučovat; např. černí chtěli, aby řeč Swahili byla na pravidelném studijním programu. Schwarzenberg doslovně trpěl. Nejvíce mu vadili jeho mladí kolegové, kteří se nesmyslně chtěli přizpůsobit studentům svým neupraveným oblečením a výstředností. Do třídy ke Schwarzenbergovi však chodili vyjednávat jen ti slušně oblečení. Byl přístupný studentům, měl porozumění pro jejich těžkosti a upřímný vztah k mladým lidem. (Mimochodem, obstaral čtyřleté stipendium Jaromíru Zástěrovi, kterého chápal a měl rád.) Jeho bývalí studenti jistě si na něj vzpomínají jako na vzor gentlemana a svědomitého učitele, když je již dávno přešla horečka třetění.

Nevim, zda se i ve třídě projevoval jeho jemný smysl pro humor. Je skvělým vypravěčem a v úzkém kruhu přátel nás bavily jeho historky o vzdálených příbuzných, že smích nebylo konce. Pozor, dovede si dělat šibalsky legraci s velice nevinnou tváří! Též rád vyprávěl o Pardubicích, o životě v kasárnách. To snad proto, že jeho mládí bylo připraveno o klukovské zážitky ze školy, poněvadž jeho staršího bratra Karla i Františka učili doma vychovatelé, a proto mu společnost mladých lidí u jezdeckého pluku pardubického konečně nahradila kamarády a společnou legraci.

PANORAMA — Historické podání o Čechách a Slovácích ve Spojených státech amerických. 328 stránek 7"x10" v angličtině, \$7.00 bez poštovného. — Czechoslovak National Council of America, 2137 S. Lombard Ave., Cicero, IL 60650-2081.

V Chicagu se rozdával na všechny strany. Ve Společnosti pro vědy a umění — SVU, kde byl předsedou chicagské odbočky, našel vítaného spolupracovníka a přítele prof. Františka Svejkovského z chicagské university. Pořádaly se poutavé a neobvyklé přednášky, večery s novými náměty a je škoda, že jeho proslovy nebyly zachyceny na pásku. Má svůj jedinečný styl, jasný, usměrněný, každé slovo je pečlivě volené a procítěné, ač někdy jeho extempore, např. o české hudbě, byla skvělá. Nesnášel hanobení češtiny. Čeština je jeho "chrám i tvrz", česká země je jeho hlubokou láskou.

Moc a vděčně vzpomínáme a k 75. narozeninám posíláme svoje díky.
(19. března 1988)

Schůzka s 'Ambassador-Designate' na State Departmentu

V pátek 16. června t.r. byli zástupci různých organizací pozváni na schůzku s Ambassador-Designate Shirley Temple Black na State Department, aby měli možnost poznat nově jmenovanou velvyslankyni pro Československo, promluvit s ní o situaci v Československu a předložit některá doporučení.

Schůzky se zúčastnili zástupci těchto organizací: Amerického fondu pro československé uprchlíky, Společnosti vědy a umění, Amerického Sokola, Československé národní rady americké, Wilsonova klubu, Rady svobodného Československa, Slovenského Sokola a Komitétu na podporu lidských práv v Československu.

Schůzka trvala hodinu a mluvilo se o celkové situaci v Československu, zejména pokud se týká lidských práv a situace československých uprchlíků v Evropě. Schůzky se za State Department zúčastnil také Mr. Daniel Smith, nynější Czechoslovak Affairs Officer. —*afa*— (*Z "Hlasu Národa"*)

Vladimír Škutina opět na cestách po Americe

Oblastní výbor ČSNRA Chicago, vás srdečně zve na zábavný večer s Vladimírem Škutinou, který se bude konat v úterý 26. září 1989 v 7.30 večer ve spolkové místnosti MidAmerica Savings and Loan Assoc., 5900 W. Cermak Road, Cicero, Illinois. Vstup \$5.00. Přiveďte své přátele, všichni jsou vítáni.

Cestovní program Vladimíra Škutiny v USA a Kanadě

- Úterý 12. 9. — Toronto (Masaryktown)
- Středa 13. 9. — Ottawa
- Čtvrtek 14. 9. — Montreal
- Úterý 19. 9. — New York
- Středa 20. 9. — Washington, D.C.
- Čtvrtek 21. 9. — Columbus
- Sobota 23. 9. — Cleveland
- Neděle 24. 9. — Detroit
- Úterý 26. 9. — Chicago
- Středa 27. 9. — London
- Čtvrtek 28. 9. — Kitchener

PAMATUJTE NA RADU SVÝM PŘÍSPĚVKEM!

Schvalujete-li pevné zásady a postoj Rady k nejdůležitějším otázkám dnešního vývoje, získejte nám nové členy!

Anežka Česká

Česká princezna Anežka byla dcerou krále Přemysla Otakara I. Narodila se v roce 1205 a zemřela v roce 1282. Její lidumilný život se stal symbolem českých katolíků po staletí.

Katolíci československého původu se sjedou 12. listopadu 1989 do Vatikánu, kde při velkých oslavách bude Anežka Česká prohlášena za svatou.

INFOCH NÁS INFORMUJE:

VIA Praha 13. 7. 1989

Ve dnech 12. a 13. 7. pobýval v Československu ministr zahraničí NSR Hans Dietrich Genscher. Kromě setkání s oficiálními představiteli měl na programu rovněž schůzku s Václavem Havlem a s prof. Jiřím Hájkem. Původně pozvalo velvyslanectví NSR na setkání s ministrem nejméně 8 aktivistů různých nezávislých iniciativ, avšak Hans Dietrich Genscher projevil přání setkat se pouze s V. Havlem a prof. J. Hájkem, a to s každým zvlášť.

Během prvního dne svého pobytu v Československu navštívil Genscher kardinála Františka Tomáška. V budově velvyslanectví pak přijal Václava Havla pouze v přítomnosti tlumočnicka. Václav Havel ministru Genscherovi oznámil, že jeho pozvání chápe jako pozvání pro nositele mírové ceny německého knižního obchodu, která mu byla letos udělena. Tuto cenu považuje V.H. nejen za ocenění svého literárního díla, ale i své činnosti v oblasti lidských práv. Proto také chce během schůzky hovořit především na toto téma. Poté hovořil o situaci v Československu, o stoupajícím napětí v zemi a o nebezpečí konfrontace, kterou se státní moc pokouší vyvolat. Nezávislé iniciativy chtějí, podle V.H., jít cestou pokojného dialogu. Místo toho jsou však odsuzováni do vězení lidé jako Petr Cibulka, Ivan Jirous a František Stárek, a to výhradně pro svoji činnost na poli kultury. Dalším důkazem neochoty státní moci vést dialog se společností je kampaň vedená v posledních dnech v oficiálních sdělovacích prostředcích proti nezávislým iniciativám, mimo jiné v souvislosti s provoláním Několik vět. Zároveň V.H. upozornil na to, že politických vězňů je více, že jejich případy jsou často velmi tragické a že by k jejich pozitivnímu řešení napomohla publicita a podpora vlád a parlamentů v zahraničí. Dokumentaci k těmto případům má západoněmecké velvyslanectví v Praze k dispozici.

Na dotaz H. D. Genschera, jaký druh ekonomické pomoci může NSR poskytovat, vyjádřil V.H. obavy, že

poskytované úvěry mohou být promrhány, a nerad by viděl, kdyby naše děti byly za 15 let nuceny splácet mnohamiliardové dluhy, jako je tomu nyní v Polsku. Úvěry by měly být poskytovány jen na účelové investice, přičemž účelovost těchto investic by měla být trvale kontrolována veřejností. V.H. hovořil o Československu jako o křižovatce evropských dějinných procesů. Proto jsme zde dodnes zvláště citliví na události ze srpna 1968 a jejich důsledky. Proto také zaslaly nezávislé iniciativy v minulých dnech otevřený dopis parlamentům a vládám pěti zemí Varšavské smlouvy, jejichž vojska se tehdy na okupaci podílela. I v této otázce by pro Československo byla jakákoli podpora parlamentů a vlád evropských zemí významnou posilou. Situace v Československu právě v této době značně vyhrcoje a nyní je důležité, jak bude státní moc reagovat na výročí okupace dne 21. srpna. Václav Havel ministra Genschera upozornil, že v prostředí státní moci jsou síly, které by 21. 8. chtěly z Václavského náměstí udělat náměstí Nebeského klidu. V.H. ministra G. prosil, aby apeloval na pana Jakeše v tom smyslu, aby státní moc nepostupovala cestou konfrontace.

Ministr G. ujistil V.H., že západoněmecká vláda situaci v Československu pozorně sleduje a že události v naší zemi považuje za velmi důležité. O problematice nezávislých iniciativ a politických vězňů hodlá hovořit také při svých setkáních s vládními představiteli. Stejně tak bude hovořit o možnosti Havlovy účasti při předávání mírové ceny německého knižního obchodu letos na podzim ve Frankfurtu. V.H. však svoji účast na předávání ceny téměř vyloučil, protože nemá záruku návratu do vlasti.

Podle Václava Havla není možná reforma hospodářského systému bez současné reformy systému politického. Také současné zkušenosti Maďarska, Polska a Sovětského svazu ukazují, že je to jediný možný způsob provádění reform. My však nejsme v situaci, kdy bychom bojovali o nový politický systém. Zápasíme teprve o právo hovořit o něm, řekl Václav Havel. Nezávislé iniciativy usilují o svobodnou diskusi k naléhavým problémům a v žádném případě nechtějí ani napětí, ani konfrontaci.

Závěrem hodinového setkání vyjádřil Genschler znovu svoji podporu nezávislým iniciativám a požádal Václava Havla, aby vyjádření této podpory svým přátelům tlumočil. Zároveň jej požádal, aby řekl, že rozhovor s ním chápe tak, jako by byli přítomni i ostatní zástupci nezávislých iniciativ.

Dne 13. 7. ráno přijal Hans Dietrich Genschler také prof. Jiřího Hájka. Během hodinového rozhovoru, který proběhl bez přítomnosti dalších osob, se hovořilo především o problematice vztahů mezi oběma zeměmi v rámci helsinského procesu. Jiří Hájek se soustředil především na oblast lidských práv, a to jak v konkrétní, tak i obecné rovině. Zdůraznil, že otázky míru a spolupráce mezi jednotlivými státy nelze oddělit od otázky lidských práv. Prof. Hájek se zmínil rovněž o přínosu nedávno přijatého vídeňského dokumentu pro celý helsinský proces, protože posiluje význam nezávislých skupin, které sledují situaci v oblasti lidských práv, a zároveň ukládá vládám, aby vycházely těmto skupinám vstříc. Jiří Hájek připomněl, že na nedávné vrcholné konferenci Varšavské smlouvy v Bukurešti se českoslovenští představitelé k tomuto principu znovu přihlásili. Závěrečný dokument z tohoto bukurešťského setkání obsahuje mimo jiné formulaci, že nikdo nemá monopol na pravdu, zdůraznil Jiří Hájek. Ministr Genschler vyslovil tomuto stanovisku Jiřího Hájka podporu a současně vyjádřil

sympatie nezávislým hnutím a iniciativám. Ujistil jej, že západoněmecká vláda prosazuje ve stycích s československými oficiálními představiteli obdobnou koncepci.

O svém rozhovoru s ministrem Genschlerem poskytl Václav Havel krátké interview západoněmecké televizní stanici ARD.

Dne 10. 7. byli od ranních hodin postupně zadržováni někteří chomutovští signatáři a příznivci Charty 77. Mezi zadrženými byli podle zatím neúplných zpráv Petr Ďurica, Jiří Koula, Zdeněk Kulík, Ladislav Lichtenberg, Ladislav Nedvěd, Jan Rosák, Petr Šantora, Jindřich Tomášek a Petr Žezulka. Dvěma ze zadržených, Petru Ďuricovi a Jindřichu Tomáškovu, byly v jejich bytě provedeny domovní prohlídky. U obou byly zajištěny různé písemnosti, mezi nimi Informace o Ch77, Jazzstop apod. U Jindřicha Tomáška bylo zabaveno asi 100 kusů chomutovského samizdatového časopisu NOS (Nezávislá občanská skupina), popsané cyklostylové blány a psací stroj. Zadržení byli vyslýcháni na vydávání měsíčníku NOS, na činnost nezávislých iniciativ a někteří také na náboženskou problematiku. U většiny zadržených byla provedena nezákonná osobní prohlídka. Příslušníci StB z Prahy a z Ústí nad Labem vyhožovali některým ze zadržených stíháním pro přečin proti veřejnému pořádku. Během téhož dne byli všichni zadržení postupně propuštěni.

Roční předplatné Věstníku — \$5

5. — 9. ČERVENCE 1990

PARIS
SLE T
VII. SLE T

ČESKOSLOVENSKÉHO SOKOLSTVA V ZAHRANIČÍ

PAŘÍŽ, FRANCIE

ČSNRA — Odbočka Štefánik (Illinois)

Odbočka konala členskou schůzi v sobotu 10. června 1989 večer ve spolkové místnosti Warren Township Center v Gurnee za účasti 18 členů s pohostinstvím manželů Šmerdů. Návštěva byla trochu slabší, poněvadž několik členů je již na dovolených, které tráví někde na cestách a byli omluveni.

Po vyřízení spolkových záležitostí a kratší přestávce, během které manželé Šmerdovi podávali bohaté občerstvení, následovala velmi zajímavá a poučná přednáška br. doktora Chalupy, místopředsedy ČSNRA na námět "Čile a možnosti americké politiky ve střední a východní Evropě za daných změných poměrů v Sovětském svazu".

Po přednášce následovaly dotazy a odpovědi. Shodli jsme se na tom, že ačkoli na povrch nový vývoj událostí v sovětské sféře vypadá slibně, my, kdo pamatujeme a známe tvrdý a bezohledný postup komunistických režimů — ať již v SSSR, anebo jejich satelitech — s cílem zkomunisoání světa, pozorujeme tento vývoj s nedůvěrou a s obavami, že je to jen dočasná taktika za účelem získání pomoci svobodného světa k záchraně jejich zbankrotované a zkorumpované hospodářské politiky. A že naše obavy jsou oprávněné, dokazují poslední zprávy z komunistické Číny, kde hlasy po demokratisaci byly umlčeny bezohledným masakrem. I v SSSR postup proti demokratisaci v některých jeho územích není o nic lidštější, když různé národové se hlásí ve své zemi o právo sebeurčení.

Další debatu o možnostech osvobození států včetně Československa jsme tudíž skončili s malou nadějí, ale ovšem s toužebným přáním za jeho uskutečnění.

Pokračovali jsme pak v družné volné zábavě až do hodiny rozchodu a popřáli si příjemné letní prázdniny s tím, že datum a další podrobnosti letošních pikniků oznámíme později.

Předseda br. Kraupner poděkoval br. Chalupovi za jeho odbornou dobovou přednášku a manželům Šmerdovým za výborné občerstvení. KH

Piknik odboček dr. M. Horáková, Západní předměstí a Gama

se konal v neděli 18. června 1989 na zahradě u Kovářů. Počasí nám přálo, nebylo ještě příliš velké horko a tak jsme mohli ztrávit příjemné odpoledne v kruhu svých přátel. Vedla se živá debata o politice, o nové knížce dr. F. Schwarzenberga. Dále I. Kovář recitoval několik jeho oblíbených básní.

Vzpomněli jsme též narozenin Vlasty Vrázové, předsedkyně odbočky Západní předměstí, která se pro nemoc nemohla zúčastnit pikniku, a popřáli ji telefonicky šťastných narozenin a také brzkého uzdravení.

Po krátkém schůzování odboček Dr. M. Horáková a Západního předměstí se členové rozhodli, že vedení odboček má zůstat na další rok stejné.

Jídla a pití bylo hojně a všichni se rozešli před západem slunce. A.D.

Kniha "Český šlechtic" je k dostání v úřadovně ČSNRA, 2137 S. Lombard Ave., Cicero, Ill. 60650. Tel. 656-1117. Cena \$20.00 plus \$1.50 poštovné.

300 let Čechů a Slováků v Americe

PANORAMA

Krajanská kronika Panorama zaznamenala pro budoucí generaci náš přínos Spojeným státům americkým. Dílo se skládá ze dvou částí: z historického úvodníku ke každé kapitole a z předplacených životopisů. Dr. G. Švejda, historik, napsal stať o prvních českých a slovenských přistěhovalcích. Každý americký stát má svoje kapitoly o svých začátcích.

Panorama je k dostání v kanceláři ČNRA — 2137 S. Lombard Ave., Cicero, IL 60650 — Tel. 656-1117. Cena \$7.00 + poštovné \$1.50.

In Memoriam...

- K uctění památky zesnulé manželky Anny Smuntové, která zemřela 5. července 1989, daruje Anton Smunt, manžel a rodina\$100.00
- Na památku Anny Smuntové věnuje F. Uhlířová \$ 10.00
- Na památku Anny Smuntové věnuje O. Kovářová..... \$ 10.00
- Na památku rodičů E. & A. Prokupek věnuje syn \$ 5.00
- Dar na činnost ČSNRA věnuje Robert A. Smunt.....\$ 25.00

POZNAMENEJTE SI DEN

27. LEDNA 1990

Representační Ples

ČSNRA CHICAGO
RITZ-CARLTON HOTEL

O bližší informace volejte úřadovnu ČSNRA
— 656-1117.

ČSA

nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe

jest připravena poskytnouti vám nejvýhodnější druhy
životních pojistek plně zabezpečujících
vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky
poskytující pravidelný starobní důchod
jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA • 2701 SOUTH HARLEM AVENUE • BERWYN, IL 60402
Telefony (312) 795-5800 — (312) 242-2224

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA
2137 So. Lombard Ave. — Room 202
Cicero, Illinois 60650

FIRST CLASS MAIL

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

436